

Eteneminen uudistuneen RDA:n työstämisessä

Kumean kokous 17.5.2023

Marja-Liisa Seppälä

Käyttäjyhteisöjen tarkennetut ohjeet

- Englanninkielisiä ohjeita mukailevat ohjeet:
 - Työstämisen työnjaosta sovittu: ks. <https://www.kiwi.fi/x/DgBqE>
 - DL marraskuu 2023
- Soveltamisprofiilit sisällytetty/linkitetty tähän osioon
- Onko tarvetta muihin tarkennettuihin ohjeisiin?

Soveltamisprofiilit

- Kumean kysymys: Teoksen linjauksissa SL: teokselle ei tehdä soveltamisprofiilia → miksi näin? (Heidin kommentti: entä diakroniset teokset?)
 - Soveltamisprofiileja on tehty/tehdään niistä aineistotyypeistä, joista on pyydetty lisäkoulutusta vuodelle 2023
 - Mikä on teoksen soveltamisprofiilin lisähyöty? Sisältäisikö vain pakolliset elementit?
 - Teokselle voidaan tehdä soveltamisprofiili: tekeekö sen Kuvailusääntöpalvelu vai jokin muu ryhmä?
 - Diakronisista teoksista on jo soveltamisprofiili...
 - Soveltamisprofiilit kerätään RDA-verkkosivulle: <https://www.kiwi.fi/x/y4CEEw>
- Kumean kysymys: kenen vastuulla soveltamisprofiilit ja niiden päivitys jatkossa on?
 - Kuvailusääntöpalvelu huolehtii soveltamisprofiileista, mutta päivittää niitä lähinnä silloin, kun saa tiedon päivitystarpeesta kuvailun asiantuntijaryhmiltä tm. taholta

Esimerkit

- Kumean kysymys: saadaanko esimerkit jokaiseen ehtoon? esimerkit sovellusohjeeseen ja toolkitistä linkki sovellusohjeeseen?
 - Kuvailusääntöpalvelussa ei resursseja esimerkkien tekoon joka vaihtoehtoon.
 - Suurin osa esimerkeistä olisi hyvä olla sovellusohjeessa, johon linkki toolkitistä.
- Esimerkkien työstäminen toolkitiin: 2023-2024
 - Ohjeistusta ei todennäköisesti tulossa USAsta
 - Esimerkkien tekoa testataan Kuvailusääntöpalvelussa kesän ja alkusyksyn 2023 aikana: julkaistaan testaus toolkitin syksyn julkaisussa
 - Asiantuntijaryhmät voivat halutessaan työstää esimerkkejä toolkitiin joulukuun julkaisuun ja vuoden 2024 julkaisuihin

Linjaukset

- Kumean kysymys: miten tunnistetaan linjattavat asiat?
 - Puuttuvat linjaukset:
 - Jos vaihtoehtoista jokin on sellainen, mitä ei missään tilanteessa saisi noudattaa
 - Jos joltain aineistotyypiltä puuttuvat, esim. juridiset teokset, linjaukset, joita kuitenkin on jossain sovellusohjeessa
 - Muuttuvat linjaukset:
 - Muutokset pakollisuuksissa, esim. riittävän hyvän kuvailun linjaukset
 - Kadonneet linjaukset:
 - Alkuperäisen RDA:n linjaukset on voitu siirtää väärään kohtaan: jos linjausta ei löydy uudistuneesta RDA:sta - > viesti Kuvailusääntöpalveluun
 - Kuvailutapaukset:
 - Soveltamisprofiilien laatimisen kautta on noussut uusia linjaustarpeita
 - Linjaustarpeet nousevat esiin ehkä myös sovellusohjeiden päivittämisen yhteydessä (?)
- Kumean kysymys: pitäisikö linjata esim. kaikki vaihtoehdot (kuten LC on linjannut)? LC:llä myös avattu linjauksiin esimerkkejä.
 - Vaihtoehtoja 4300 kpl. Kuvailusääntöpalvelussa ei resursseja linjata kaikkia.
 - USAsta annetun ohjeistuksen mukaan linjausten pitää olla lyhyitä eivätkä saa sisältää esimerkkejä.

Käännös

- Kumean kysymys: englanninkielinen versio on selkeämpi. voidaanko kääntää tekstejä uudestaan? Esim. Merkitään uusi entiteetin Teos tapaus. → Tehdään uusi kuvailu tms.
 - Käännössopimus edellyttää mahdollisimman tarkkaa käännöstä (tosin kuka osaa USAssa suomenkieltä tai kenellä on aikaa tarkastaa käännöksen tarkkuutta)
 - Käännösohjelma jakaa tekstin segmentteihin, joka sopii huonosti yhteen suomen kielen lauserakenteelle (sama ongelma Unkarilla)
 - Teksti on tehty koneelle (ei ihmiskäyttöön) ja järjestelmänkehittäjille. EURIG pyytänyt jälleen RSC:ltä ihmislueuttavampaa tekstiversiota: ei tulossa lähiaikoina.
 - Kuvailusääntöpalvelussa lukupiiri, joka yrittää sujuvoittaa kieltä: onnistuu kohtalaisesti Guidance-osion teksteissä. Ongelmana entiteetti-osion pilkotut tekstit (tekstin osat tulevat eri tiedostoista).
 - Voin ehdottaa käännöksen muokkaamista rohkeammin Kuvailusääntöpalvelussa ...

Käyttöönottoon valmistautuminen (1)

- Kumean kysymys: käyttöönotto pitkällä tulevaisuudessa, miten paljon ehtii vielä muuttua ennen lopullista käyttöönottoa? → ajankäyttö nyt aika suurta kouluttajilla ja kuvailuryhmillä, tehdäänkö mahdollisesti turhaa työtä?
 - Suuria muutoksia ei pitäisi tulla.
 - Ks. RSC:n toimintasuunnitelmassa olevat asiat: http://www.rda-rsc.org/sites/all/files/RSC_Chair_2023_1_RSCActionPlan2023-25.pdf
 - Ks. RSC:n muutosehdotukset: <http://rda-rsc.org/node/730>
 - EURIG-kokouksessa tiedotetut RSC:n painopistealueet lähivuosina:
 - Uskontoon liittyvien kohtien muokkaaminen
 - Laajuutta käsittelevien tekstien kansainvälistäminen
 - Hallintoalue-käsitteen (jurisdiction) tarkastelu
 - Virallisiin kieliin liittyvien sääntökohtien muokkaaminen
- Kumean kysymys: aikataulu; mitä Kumealta odotetaan missäkin vaiheessa? (kommentoidaan mielellään vasta valmista tekstiä ettei aikaa menisi hukkaan)
 - Työstämisen päivitetty aikataulu: <https://www.kiwi.fi/x/6YhJBg>
 - Sovellusohjeen päivittäminen + esimerkit keskeisimmät tehtävät 2023-2024

Käyttöönottoon valmistautuminen (2)

- Kumean kysymys: hyödyttääkö koulutus tässä vaiheessa kuvailijoita?
 - Käyttöönottoajankohta auki suomalaisissa tietojärjestelmissä
 - BIBFRAME-tietomallin koulutus tulossa 2024
 - Uudistuneen RDA:n koulutusta jatkettava tarpeen mukaan myös v. 2024
- Välitavoite joulukuun 2023 julkaisuun:
 - Työstössä olevat tekstit valmiiksi
 - Ensimmäiset esimerkit
- Jatkuvasti työstettävät asiat:
 - Linjauksien täydennykset, lisäesimerkit, ihmisluettavamman tekstin luominen, soveltamisprofiilien lisääminen, tarkennettujen ohjeiden lisääminen
- Metatietosanasto:
 - Uudistuneen RDA:n mukaisen version tuottaminen kevään 2024 aikana
- Alkuperäinen RDA ei poistu verkosto ennen vuoden 2024 loppua (RSC:n puheenjohtajan lupaus)

Kommentointi / kysymykset Kuvailusääntöpalveluun

kuvailusaannot-posti@helsinki.fi